

Zpráva o činnosti EXOD v roce 2022

Letošní 69. ročník celostátních základen EXOD měl být rokem pomalého návratu k normálnímu životu celé naší společnosti po dílčím překonání pandemie koronaviru. Ale celosvětový vývoj nás všechny během roku zaskočil. Různé mutace koronaviru přežívají dál, nejhorší však je válka na východě Evropy na Ukrajině, která se přímo dotýká ve svých důsledcích i nás. Ať je to prudký nárůst emigrantů z Ukrajiny, růst cen benzínu, nafty, elektřiny, plynu a tepla a také základních potravin. To vše se odráží na snižující se životní úrovni a v obavách o budoucnost. Zákonitě je to vidět i na vývoji základen EXOD, kdy jejich počet celkově klesá společně s úbytkem účastníků EZ i členů ČMOS PŠ na základnách, na druhé straně je patrný nárůst účasti ze SR, ale hlavně roste hladina cen základen.

Tento trend vývoje Exodu sledujeme delší dobu a na vině není jen celkový společenský a ekonomický vývoj, ale také „zestárnutí“ nejen vedoucích EZ, ale i zájemců o ně, snížený zájem o členství v odborech i „organizovanou“ poznávací tuzemskou dovolenou ve školách. Mění se i poměr organizátorů základen, kdy převahu nabývají organizační jednotky krajské a oblastní nad základními organizacemi jednotlivých škol. Z naší nabídky základen postupně vymizela bez náhrady místa, kde dlouhodobě existovaly základny jako např. České Budějovice, Domažlicko, Turnov, Pálava, Olomoucko, Krnov, Beskydy, slovenské hory aj. K lepší názorné orientaci ve dvacetiletém vývoji EZ poslouží následující tabulka:

	2002	2012	2017	2022
uskutečněné EZ (turnusy)	61	38	34	22
EZ (turnusy) na Slovensku	13	8	4	1
počty účastníků EZ	2393	1223	1075	769
počty členů ČMOS	1033 (43%)	396 (32%)	223 (21%)	131 (17%)
počty účastníků SR	65 (3%)	89 (7%)	178 (16%)	123 (15%)
průměrná cena EZ	3.073 Kč	4.189 Kč	4.826 Kč	5.808 Kč

Pro letošní rok organizátoři připravili 28 základen, ale nakonec se jich přes různé překážky zrealizovalo 22. Zrušeny byly Jaro, divadla a Praha 2022, Sedlčansko, Třeboň, Vltava, Severní Plzeňsko a jarní turnus Velkého Mederu. Nově nebo jako obnovená vznikla EZ Stříbrná Kutná Hora, Tábor, Lounsko a Žatecko, Litoměřice a České Středoohoří a Opavské Slezsko. Komise EXOD všechny přihlášené základny schválila a doporučila k realizaci a opět nechala jednotlivým organizátorům na zvážení realizaci či zrušení letních EZ podle místních konkrétních podmínek. K rušení základen došlo zejména pro malý počet přihlášek. Naplnit základny mělo pomoci i dvojnásobné zveřejnění nabídky volných míst v tzv. „Last Minute“ v tisku i na webu ČMOS PŠ. Vedoucí EZ v těchto případech řádně vrátili peníze přihlášeným účastníkům v plné výši.

Zpracované statistické údaje, které jsou vám všem k dispozici, vycházejí z přehledně zpracované tabulky za rok 2022, kterou vytvořila na základě hodnocení EZ zaslaných jednotlivými organizátory Mgr. Eva Šašková. Bohužel, ze statistických čísel vyplývá spíše negativní vývoj dalšího směřování Exodu. Budme ale optimisty a doufejme, že jsme krizový covidový rok 2020 překonali a situace se opravdu pomalu vrátí k normálu, přestože prozatím čísla napovídají, že vše asi nebude jako dřív. Data loňského i letošního roku vykazují podobné hodnoty. V roce 2022 se základem zúčastnilo 769 osob (*v loňském roce pak 743 lidí*), podobně je to i u odborářů 131 (*vloni 136 členů*), tady nám pomáhají i členové OZPŠaV. Pomalu se k nám vracejí účastníci ze Slovenska 123 lidí (*vloni účast SR 51*).

Dalším základním ukazatelem je cena poukazu, která se v letošním roce vyšplhala hodně vysoko a vykazuje největší posun a rozdíl ve srovnání s minulými roky.. Na vině je, jak bylo zmíněno výše, všeobecné zdražování prakticky všeho (energie, nafta, potraviny, ceny vstupů do památek atd.). Průměrná cena poukazu vzrostla o 496 Kč (*z 5312 Kč na 5808 Kč*), u zlevněné ceny pro členy ČMOS PŠ popř. OZPŠaV pak o 470 Kč (*z 4827 Kč na 5297 Kč*). Nejnižší cenu EZ vykazuje v r. 2022 základna Kokořínsko (3500 Kč), Sobotka (3650 Kč), Krajem kolem Hostýna (3800 Kč). Opačný pól nejdražší EZ zaujímá základna Příbram a okolí (7700 Kč), Lounsko a Žatecko (7600 Kč) a Kultura v podzimní Praze 2022 (7500 Kč). Mimo stojí jediná zahraniční EZ Velký Meder, kdy velkou roli hraje směnný kurz eura (8000 Kč). K rozdílným cenám základem je třeba upozornit, že se zde promítá způsob ubytování (domovy mládeže a proti penzióny a hotely), rozsah stravování (polopenze, plná penze, školní jídelny a restaurace), dále i rozsah služeb a programové nabídky (hrazené vstupy, bus pro výlety, exkurze, přednášky lektorů apod.). Problémem se jeví způsob plateb účastníků ze Slovenska, kdy doporučujeme platby převodem z účtu na účet organizátora a kdy narážíme na měnící se kurz eura vůči koruně, ale hlavně na vysoké bankovní poplatky. Stává se, že celková suma peněz poslaná ze Slovenska přijde na účet nižší, než je požadovaná cena základny, a rozdíl se musí vybrat v hotovosti na místě.

Již pro rok 2021 schválilo Předsednictvo ČMOS PŠ na návrh komise EXOD reálnou slevu pro členy ČMOS PŠ v rozpětí 5 - 10 %, která je podle platných Směrnic EXOD poskytována nejen členům ČMOS PŠ, ale i jejich nezaopatřeným rodinným příslušníkům. Nově je poskytování slevy odborářům ze Slovenska plně ponecháno k rozhodnutí samotným organizátorům. Letitou skutečností je fakt, že skutečně poskytovaná průměrná sleva nedosahuje celých 10 %, v letošním roce se této hranici blížíme s 8,8 % (*vloni 9,1 %*). Lze tedy konstatovat, že schválené rozpětí poskytované slevy bylo jednotlivými organizátory dodrženo od nejnižší 5,9 % až až po nejvyšší slevu ve výši 12,5 %.

Jak všichni víme, letošní ročník byl výrazně poznamenán všeobecným zdražováním cen účastnických plateb. Zde záleží na kvalifikovaném odhadu vedoucích při plánování rozpočtu EZ na základě uzavřených smluv s poskytovateli služeb, aby pro příští ročník byly účastnické úhrady reálné a pro zájemce o Exod dostatečně atraktivní. Rozpětí základních cen jednotlivých základem je třeba uvádět v souvislosti s rozsahem poskytovaných služeb. Při konečném vyhodnocení jednotlivých uskutečněných základem EXOD vyplývá jako obvykle jednoznačný závěr, že poskytované ubytovací a stravovací služby jsou na vysoké úrovni pouze s drobnými připomínkami. Programy jsou vždy rozmanité, pečlivě časově připravené i plně zrealizované. Vedoucím se navíc daří flexibilně přizpůsobit program aktuální situaci, vedoucí EZ i lektori, kteří mají profesionální vystupování, výborné odborné znalosti nejen o svých regionech a jejich zajímavostech, ale i všeobecného charakteru, jsou velmi ochotní a plně se všem účastníkům po celou dobu věnují. Je potěšitelné, že komise ani letos na hodnotících protokolech neobdržela žádnou oficiální stížnost. Neoficiálně se objevily drobné připomínky k organizaci a časovému harmonogramu jedné ze základem, kdy komise EXOD doporučuje novému organizátorovi metodickou pomoc.

V mimořádných podmínkách také pracovala komise EXOD, která se vlastně za celé dvouleté období prakticky nesešla. Práce členů probíhala konzultačně elektronicky, výsledky usnesení z těchto jednání byly přeposílány všem vedoucím základen EXOD, potažmo organizátorům jejich základen. Jsme rádi, že se v loňském roce alespoň uskutečnilo tradiční podzimní setkání vedoucích základen EXOD na celostátním aktivu v Kutné Hoře, kde proběhla široká diskuse k vlastní praxi při organizaci a realizaci základen, účastníci si vyměňovali své zkušenosti, dostali i informace k účetnímu vedení základen. Úkoly, které komise připravila, zůstávají v platnosti i pro další etapu činnosti EXOD.: jedná se zejména o dodržení termínů pro zaslání dokumentace základen (hodnocení základen s podpisy 3 účastníků, vyúčtování základen s podpisem revizní komise organizátora, roční účetní závěrka, přihláška základny do dalšího ročníku). V letošním roce se aktiv vedoucích celostátních základen bude konat v Třeboni. Zápis z jednání bude zveřejněn na webu svazu v rubrice EXOD. Článek pak v Týdeníku Školství.

Komise EXOD chce alespoň touto cestou poděkovat všem vedoucím za kvalitní přípravu a bezchybnou realizaci jednotlivých základen EXOD a samozřejmě i všem členům komise EXOD za metodickou práci ve prospěch činnosti EXOD a v neposlední řadě i Mgr. Evě Šaškové za celoroční vedení agendy Exodu, zpracování zpráv, tabulek a jednotlivých výstupů o činnosti EXOD, metodickou pomoc jak vedoucím, tak organizátorům při účetním vedení základen. Také všem organizátorům, lektorům i průvodcům je třeba za jejich dobrovolnou a nezištnou práci poděkovat. Nyní již nastal čas pro přípravu Exodu roku 2023, kdy oslavíme kulaté výročí 70 let činnosti EXOD. Komise podá své návrhy k propagaci tohoto výročí i celé činnosti EXOD, která mezi odborovými svazy nemá obdoby, vedení svazu. K prezentaci Exodu by ráda využila i IX. sjezd ČMOS PŠ pořádaný v květnu 2023 a připravila pro delegáty tištěnou brožuru i obrazovou prezentaci.

Dne 17. 10. 2022

*Zpracoval: Dr. Jiří Michal
předseda komise EXOD*